

POLIGON
ARHITEKTURE

Od ideje do izvedbe





Fond: Europski socijalni fond

Poziv: Umjetnost i kultura online

Korisnik: Udruženje arhitekata Međimurja

Projektni partner: Grad Čakovec

Ukupna vrijednost projekta: 469.280,00 kn / bespovratna sredstva osigurana iz Europskog socijalnog fonda (85%) i Ministarstva kulture i medija - državnog proračuna RH (15%)

Razdoblje provedbe projekta: 12 mjeseci
(15. 6. 2021. – 15. 6. 2022.)

Zadane ciljne skupine sudionika: mlađi od 25 i stariji od 54 godine

Tematski blok 3 – Ideja i koncept u projektiranju / Tematski blok 4 – Iz virtualnog u fizički prostor

Sudionici

Renato Bajšić, Jana Balent, Asja Balić, Dino Balog, Noah Ban, Filip Bedić, Jura Belović, Vanesa Belše, Ivan Bišćan, Irena Branković, Tea Bunić, Nika Capan, Sebastian Cinkuš, Magdalena Cukor, Lara Čurak, Sara Denžić, Marta Hajdarović, Martin Halapa, Ema Hatlak, Alis Hižman, Dario Horvat, Edi Horvat, Ema Horvat, Jurica Horvat, Leonardo Hrastić, Enis Ignac, Dejan Jakčin, Luna Jalšovec, Matija Juršić, Magdalena Keljar, David Kereži, Eli Knežić, Niko Kodba, Emanuela Koretić, Filip Kos, Anja Kovačić, Tea Kovačić, Vanja Kozjak, Zara Krištofić, Karina Kučan, Rafael Lajtman, Ivan Leček, Leo Lesar, Patrik Levačić, David Lisjak, Sonja Lovrinović, Karla Lovrenčić, Ivan Mađarić, Matea Maderič, Luka Mesarić, Elvira Mihoci, Maro Miholček, Patrik Mikac, Ivan Borna Milicević, Leon Miljančić, Franka Moharić, Nino Muršić, Maksim Mutvar, Jelena Novak, Kevin Novak, Petra Novak, Antonija Olčar, Nina Oletić, Renato Oršuš, Lorena Pandurić, Bartol Perko, Filip Plantak, Emanuel Putarek, Martin Radičović, Marko Režek, Iva Ružić, Katarina Rojko, Mateo Šermeć, Adrian Silaj, Anja Srša, Katarina Šajnović, Leon Šimić, Leon Šoštarić, Štefan Širinić, Noa Tomašić, Stjepan Toplek, Ema Topolnjak, Petra Trstenjak, Adela Vaser, Ivona Vincik, Karlo Vrbanec, Iva Zadravec

Predavači, voditelji radionica i tribine

Blanka Levačić, dipl.ing.arch.
Silvija Pranjic, dipl.ing.arch.
Matija Novak, mag.ing.arch.
Marija Dekar, mag.ing.arch.
Kristina Žižek, dipl.ing.arch.
Zdravko Kolarčić, VKV, zidar, stručni učitelj
Josip Krizaić, RSGS, instruktur, stručni učitelj
Vladimir Hatlak, KV stolar, stručni učitelj
Martin Geček, mag.ing.krajarh.
Jura Vrbanec, mag.ing.krajarh.
Marina Mrla, mag.ing.arch.

Autori tekstova

Blanka Levačić, dipl.ing.arch.
Silvija Pranjic, dipl.ing.arch.

Autori fotografija

Marija Dekar, Blanka Levačić, Matija Novak, Silvija Pranjic, Kristina Žižek

Autori projekta

Blanka Levačić, dipl.ing.arch, voditeljica projekta
Silvija Pranjic, dipl.ing.arch.

Dizajn, ilustracije i prijelom

Ana Kovačić, dipl.diz.

Tehnička podrška

Ivan Latin, multimed.teh.

Tisk

grafički obrt STUDIO P

Naklada

250 primjeraka / 2022.

Web

www.poligonarhitekture.org

Facebook

@PoligonArhitekture

e-mail

info@poligonarhitekture.org

O Projektu

Poligon arhitekture pod vodstvom Udruženja arhitekata Međimurja i Grada Čakovca kroz predavanja, radionice i javne tribine te materijalizacijom ideja stvaranjem brošura i prostorne intervencije pridonosi razvijanju kreativnog mišljenja, znanja i vještina iz područja urbanizma i arhitekture. Iskustva starijih doprinos su i inspiracija daljnijim promišljanjima o prostoru, a uključivanjem u projekte u vlastitoj zajednici mladi postaju dio društvenih i prostornih transformacija.

Koji su glavni ciljevi projekta

Poligon arhitekture?

Učiti iz prošlosti

Prostori gradova i sela, njihove ulice, trgovci, parkovi, kroz vrijeme se mijenjaju pri čemu vrijedni ambijenti ponekad nepovratno nestaju. No, njihov trag i dalje postoji u fotografijama, nacrtaima, ali i u memoriji stanovnika. Osvijestimo li sjećanja na nekadašnji izgled i načine korištenja možemo bolje razumjeti sadašnje stanje prostora te eventualne izgubljene kvalitete reinterpretirati i ponovo oživjeti, jer naše današnje odluke, ulaganja i način planiranja određuju kakvo ćemo prostorno i društveno naslijede ostaviti budućim generacijama.

Razumjeti arhitekturu i urbanizam

Arhitektura i urbanizam su, kao složeni spoj inženjerstva i umjetnosti, nedovoljno prisutni u hrvatskom obrazovnom sustavu i javnosti općenito. Arhitektonsko-urbanističke radionice, izložbe i rasprave uglavnom su koncentrirane na uski krug ljudi iz struke. Svi jesti javnosti o urbanističkim, kulturnim, povjesnim i umjetničkim vrijednostima prostora koji ih okružuje potrebno je poticati kako bi stanovnici u većoj mjeri bili u mogućnosti kvalitetno prosuđivati i utjecati na prostorne odluke.

Osnažiti graditeljske vještine

Postoji duga tradicija medimurskih graditeljskih vještina čije se bogatstvo može iščitati i iz očuvanih primjera tradicijske arhitekture. No bilježi se trend

sve manje zainteresiranosti mladih da u svom obrazovanju odaberu neku od strukovnih (graditeljskih) zanimanja. Poligon arhitekture kroz svoje aktivnosti želi popularizirati i osnažiti upravo i ta znanja bez kojih je kvalitetna izvedba u prostoru nemoguća.

Afirmirati manje gradove i sela

U manjim naseljima kontinentalne Hrvatske postoji nedostatak kulturnih sadržaja arhitektonsko-urbanističke tematike. Iako su mnogi programi tijekom pandemije prešli u virtualni oblik te je moguće sudjelovati u njima bez obzira na lokaciju, malo je onih koji tematiziraju prostor Čakovca i Međimurja. Udruženje arhitekata Međimurja projektom Poligon arhitekture nastoji educirati javnost, posebice mlade, ali i afirmirati kvalitete urbanizma i arhitekture medimurskih gradova i sela izvan granica županije.

Poligon arhitekture sastoji se od 4 tematska bloka:

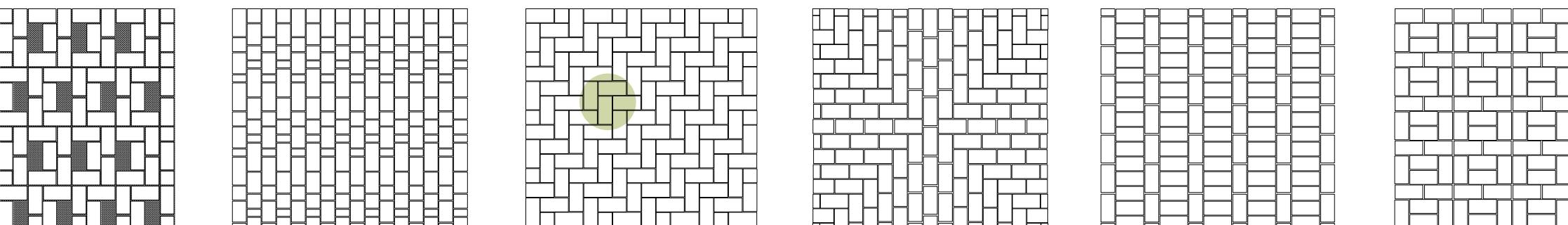
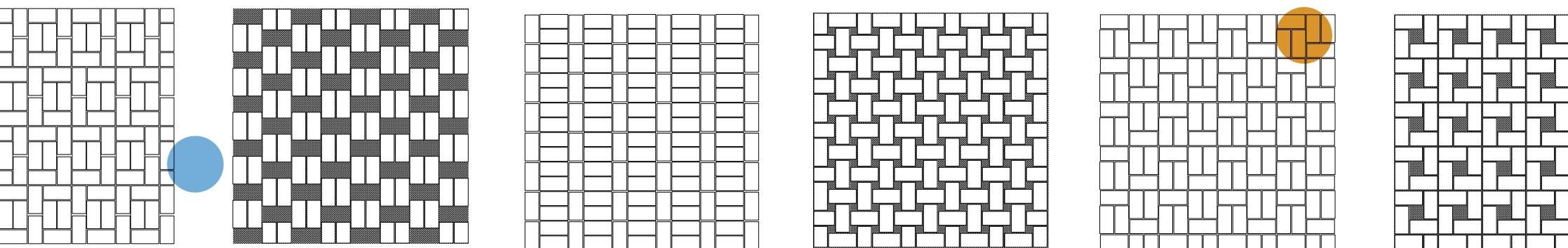
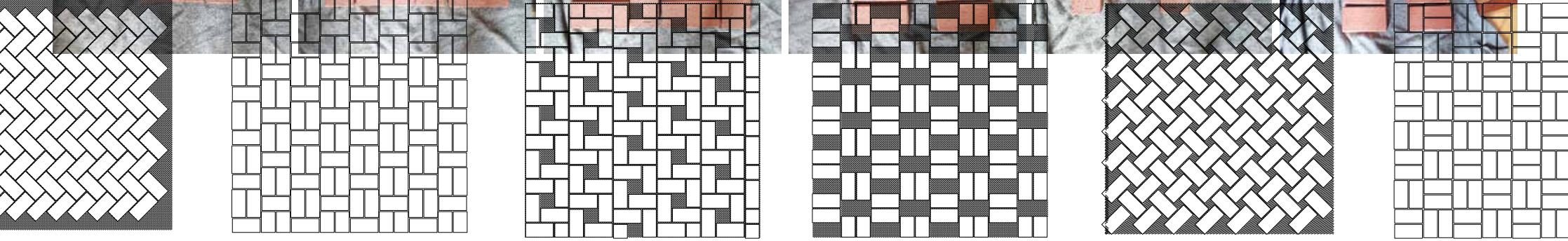
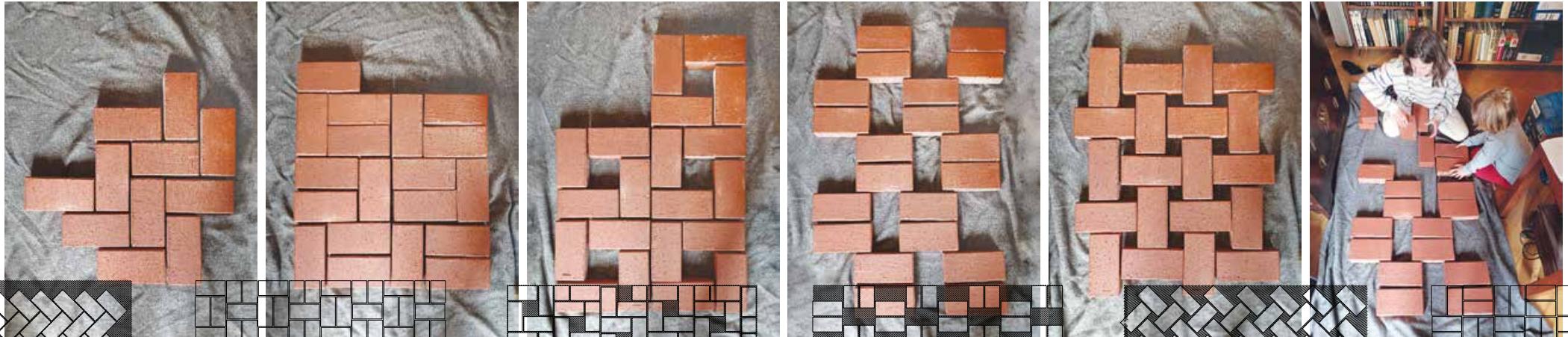
blok 1: Doživljaji prostora grada
(za starije od 54)

blok 2: Međimurska tradicijska arhitektura kao inspiracija
(za mlađe od 25)

blok 3: Ideja i koncept u projektiranju
(za mlađe od 25)

blok 4: Iz virtualnog u fizički prostor
(za mlađe od 25)

Ova brošura pregled je rada i zaključaka bloka **Ideja i koncept u projektiranju** te bloka **Iz virtualnog u fizički prostor**.



O tematskim blokovima

Ideja i koncept u projektiranju, iz virtualnog u fizički prostor

U nepredvidivo vrijeme COVIDA-19 logično je bilo da se kulturni sadržaji velikim dijelom odvijaju online, no naša tijela i dalje borave u fizičkom prostoru. Poruka "ostanimo doma" značila je fokus na privatne prostore naših stanova i kuća, pri čemu je postalo jasno koliki je značaj vanjskih prostora balkona, terasa i dvorišta. Ti su prostori u jednom trenu nakratko zamjenili javne prostore trgovina, parkova, ulica, no oni nikako nisu njihov jednakovrijedni nadomjestak.

Za razliku od kuća i stanova čiji se izgled, lokacija i veličina itekako razlikuju s obzirom na socioekonomski status vlasnika, javni su prostori mjesta koja nude jednake mogućnosti korištenja svim društvenim skupinama. Upravo je zato potrebno uložiti dodatne napore u naglašavanju njihove važnosti te obogaćivanju njihove kvalitete i raznovrsnosti.

U aktivnostima je sudjelovala skupina od tridesetak srednjoškolaca i studenata koji su kroz predavanja, radionice i javne online tribine, a pod vodstvom tima arhitekata, krajobraznih arhitekata i majstora, istraživali karakteristike javnih prostora i postali sukreatori malih, ali inspirativnih prostornih promjena Čakovca.

Fokus je stavljen na približavanje procesa projektiranja, od osmišljavanja prostornih koncepata i ideja do njihove razrade i izvedbe, a odabranje prostor uz potok Trnavu u južnom dijelu Čakovca pri čemu se materijalizirana prostorna intervencija Poligona arhitekture nastavila na onu realiziranu prethodnim projektom Laboratorij arhitekture iz 2019. godine (www.labarh.org). Ovakvim se pristupom želi nastaviti suradnja škola i fakulteta, Udrženja arhitekata Medimurja i Grada Čakovca u edukaciji mladih te istraživanju projektiranja i izvedbe javnih prostora.

Ciklus od šest predavanja zamišljen je kao kratka teorijska priprema za radionice.

O razvoju ideje i koncepta u arhitekturi (Blanka Levačić, dipl.ing.arh.)

Projektiranje istovremeno obuhvaća tehničke i umjetničke aspekte te zahtjeva sintezu i objektivne kriterije, jer svako jednostrano gledanje donosi nepotpunost. Stvaranju i razradi koncepta prethodi analiza kojom se prikuplja širi spektar podataka poput specifičnosti prostora, povijesti lokacije, uvjeta prostornih planova, zahtjeva investitora, te se definira arhitektonski i tehnički program.

Specifičnosti prostora u kojem projektiramo (Silvija Pranjić, dipl.ing.arh.)

Analizom specifičnosti prostora u kojem projektiramo dolazi se do ulaznih podataka koji uvelike određuju projektantski odgovor na postavljeni projektni zadatak i program. Neke od specifičnosti su: klima i mikroklima (osunčanje, vjetrovi, temperatura, vlažnost, kvaliteta tla), teren i pogledi, vrsta sredine (ruralna, urbana), kultura i tradicija, veličina i oblik parcele.

Važnost krajobrazne arhitekture (Jura Vrbanec, mag.ing.kraj.arh.)

Sve veće i složenije čovjekove prostorne potrebe utječu na promjene i gubitak vrijednosti u krajobrazu, čime se dodatno povećava važnost krajobrazne arhitekture kao interdisciplinarnе struke s ulogom oblikovanja, planiranja i upravljanja prirodnim, antropogenim, urbanim i ruralnim krajobrazima. Boljim povezivanjem ljudi i prirodnih sistema cilj je učiniti okoliš humanim i životnim.

Od koncepta do izvedbe (Blanka Levačić, dipl.ing.arh.)

Tijekom procesa projektiranja i izvedbe potrebno je stalno usklajivanje odnosa

funkcije, konstrukcije i oblikovanja pri čemu jasni početni koncepti olakšavaju donošenje odluka u svim fazama. Od stvaranja i razvoja prostorne ideje pa sve do izvedbe arhitekta je dužan štititi prostor te uskladiti dobrobit zajednice i potrebe pojedinačnih investitora.

Materijali u arhitekturi (Kristina Žižek, dipl.ing.arh.)

Primjena pojedinih materijala ovisi o području u kojem se gradi, namjeni građevina, o tehničkim svojstvima materijala, ali i o projektantskim oblikovnim odlukama. Prirodni materijali su izvorno korišteni ili minimalno preradeni u industriji (npr. slama, drvo, kamen, opeka), a umjetni su industrijski proizvedeni, prošli kroz značajne obrade (npr. asfalt, beton, staklo, plastika).

Kako gradimo (Silvija Pranjić, dipl.ing.arh.)

U fazi gradnje sve što je projektom zamišljeno postaje stvarnost. Osmišljeno oblikovanje građevine, odabrani materijali i njihovi međudnosti postavljaju se i ugrađuju u prostor, postaju njegov trajni dio. Stoga je izuzetno važno da kao arhitekti imamo dovoljnu moć imaginacije da već u fazi projektiranja vidimo i osjetimo buduću građevinu u prostoru, a da kao graditelji usavršavamo svoje vještine kako bi izgrađena građevina u prostoru svjedočila kvaliteti našeg rada.

Potok Trnava kroz Međimurje i Čakovec

Trnava izvire u sjeverozapadnom dijelu Međimurja u blizini Vukanovca, a ulijeva se u Muru kraj Goričana. Cijelim svojim tokom (duljine cca 47 km) protjeće kroz mnoga međimurska naselja uključujući i Čakovec. Iako zbog nedovoljne širine i dubine nije plovna, prostor koji se veže uz nju može postati rekreativska zona ne samo na lokalnoj

već i županijskoj razini. U samom Čakovcu, Trnava ima potencijal postati cjelovita longitudinalna zona šetnje, odmora, igre i rekreacije. Mostići preko Trnave i željeznički prijelazi glavne su pješačko-biciklističke poveznice sjevernog i južnog Čakovca stoga je potrebno njihovo pažljivo pozicioniranje i oblikovanje.



Radionice: Ideja i koncept u projektiranju / Iz virtualnog u fizički prostor

U nizu održanih radionica pod vodstvom tima arhitekata, majstora i krajobraznih arhitekata, sudionici kroz kombinaciju apstraktnih geometrijskih i funkcionalnih projektantskih vježbi osmišljavaju i razrađuju elemente koncepta prostorne intervencije u Čakovcu koji služe kao podloga za razradu finalnog arhitektonskog rješenja. Istražuju se i načini izvedbe i karakteristike pojedinih materijala s naglaskom na opeku koja stoljećima ima vrlo važno mjesto u gradnji i arhitekturi. Istaknute su poveznice upotrebe opeke u tradicijskoj međimurskoj arhitekturi, kao i njezina proizvodnja u Međimurju u ciglanama Valenta Morandinija u Mihovljani i u Ksajpi (Šenkovec) koje su osnovane

krajem 19. i početkom 20. stoljeća. Mladima se približavaju i vrijedna arhitektonska ostvarenja u Čakovcu u kojima je opeka jedan od bitnih oblikovnih elemenata, poput Lovačkog doma i zgrade „Elektre“ arhitekta Stjepana Planića, Centra za kulturu Čakovec arhitekta Ivana Petrovića, zgrade Doma sindikata (bivši Trgovački kasino).

Osnovne obrađene teme tijekom radionica:

- istraživanje potencijala potoka Trnave
- analiza postojećeg stanja
- istraživanje kompozicije prostorne intervencije
- istraživanje kompozicije podne opeke
- istraživanje kompozicije elemenata od opeke



Istraživanje potencijala potoka Trnave

Sudionike se upoznaje s prostorom potoka Trnave u Međimurju te se definiraju uočeni problemi, potencijali i ciljevi. Raspravlja se o mogućim korisnicima prostora i vremenskim okvirima korištenja, a svaka grupa osmišljava svoj naziv i moto ideje za prostor Trnave.

Uočeni problemi

- nedovoljna informiranost o toku potoka Trnave kroz Međimurje
- bacanje smeća uz potok, neodržavanje dijela zelenih površina
- premalo uređenih površina za rekreaciju

Ciljevi

- poboljšanje prostora za rekreaciju i poticanje na rekreaciju
- edukacija i povezavanje lokalnog stanovništva s krajem u kojem žive
- prostorno povezivanje naselja kroz koja Trnava prolazi
- privlačenje turista

Korisnici prostora

- prvenstveno lokalno stanovništvo, ali i turisti
- raznolikost sadržaja primjerena svim dobnim skupinama

Vremensko korištenje

- tijekom cijele godine
- ljetni sportski turniri i maraton „Trnavanje“
- mogućnosti organizacije i noćnog korištenja

POUČNI KOTAČI

**Už dobro društvo i lijepu prirodu
proputuj cvjetnjakom Hrvatske!**

ŠETNICE

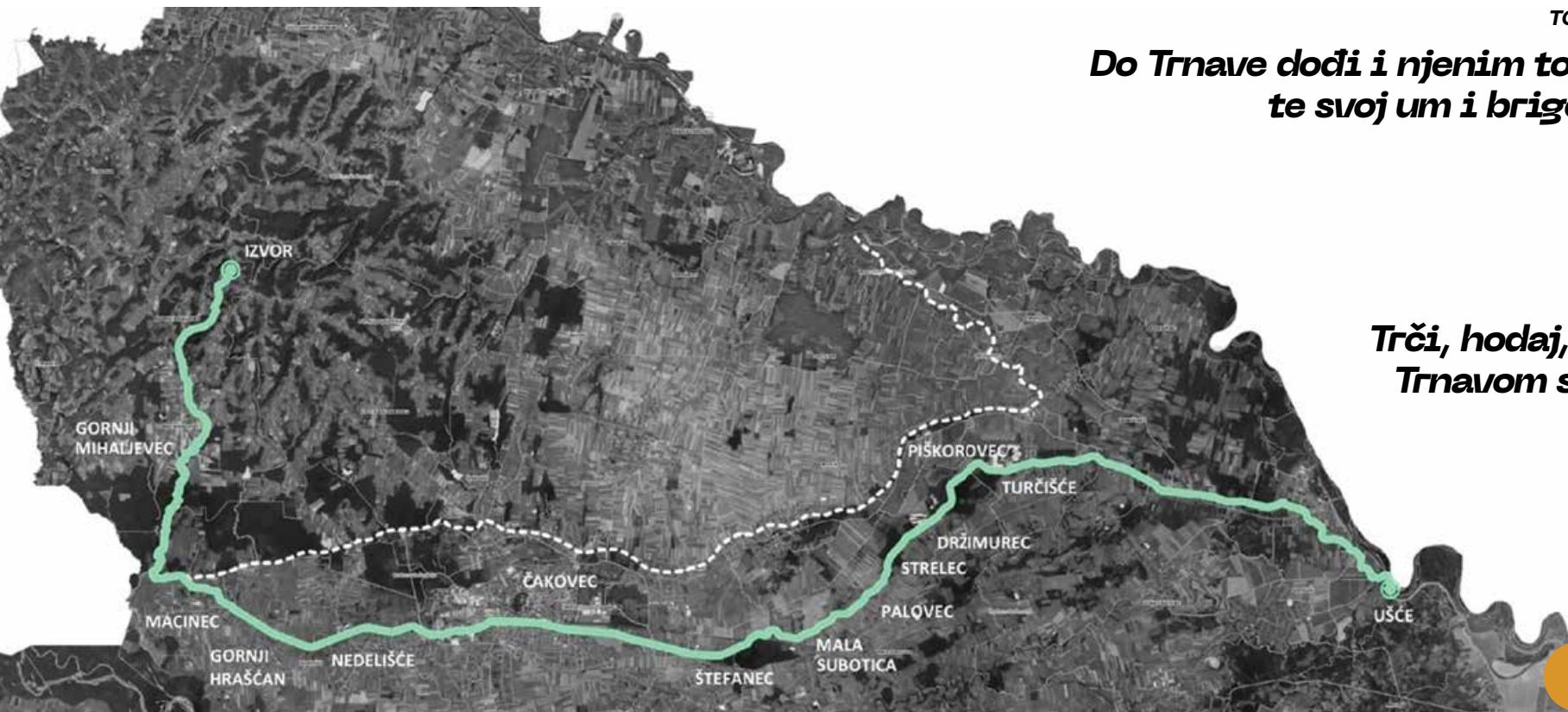
Prošetaj, čovječe!

TOKOM REKREACIJE

**Do Trnave dođi i njenim tokom prođi,
te svoj um i brige oslobođi!**

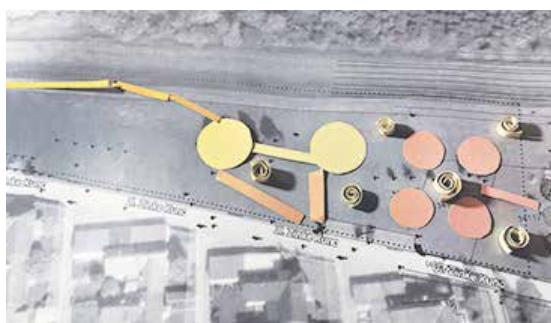
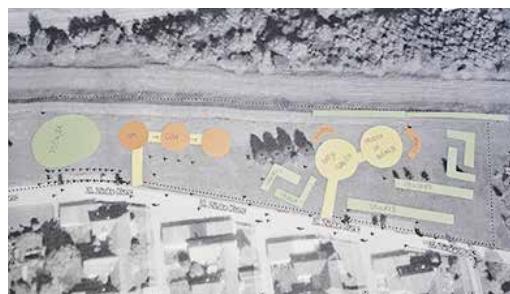
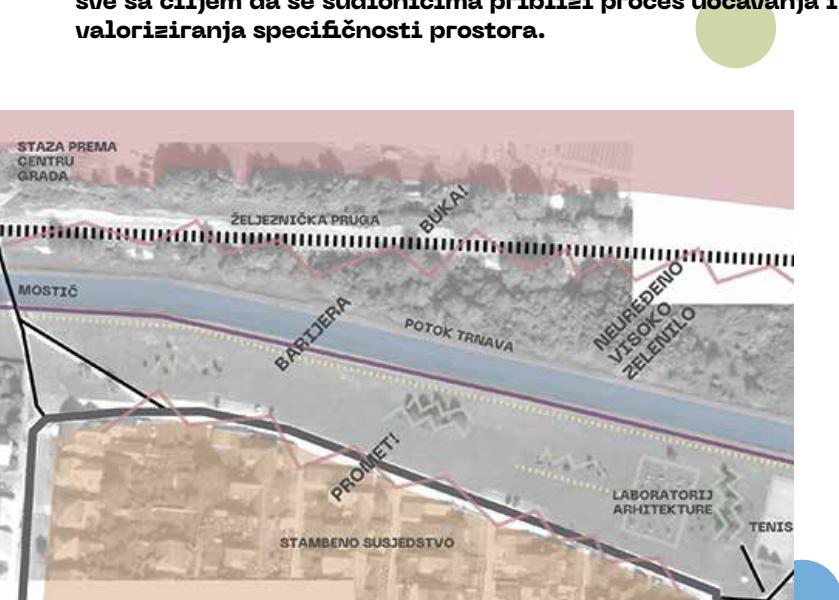
TRNAVANJE

**Trči, hodaj, bicikliraj,
Trnavom se educiraj!**



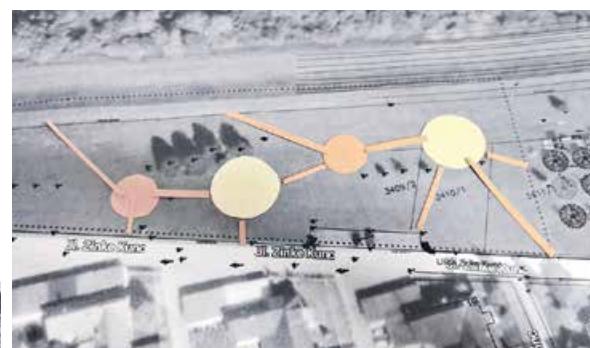
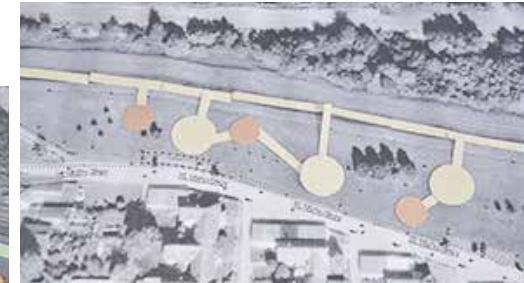
Analiza postojećeg stanja

Fokus kratke analize stavlja se na prostor uz Trnavu na jugu Čakovca u sklopu kojeg se nalazi i izvedena intervencija, a sve sa ciljem da se sudionicima približi proces uočavanja i valoriziranja specifičnosti prostora.



Istraživanje kompozicije prostorne intervencije

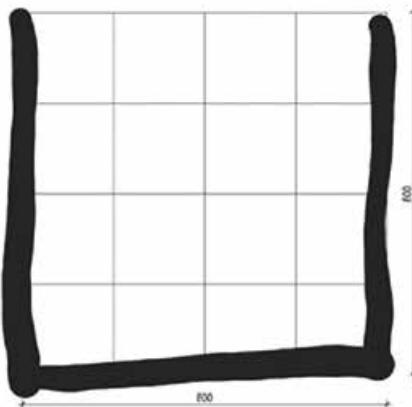
Traži se moguća inspiracija funkcija i prostorne geometrije s fokusom na širi prostor na jugu Čakovca od tenis terena na istoku do stazice prema centru grada na zapadu.



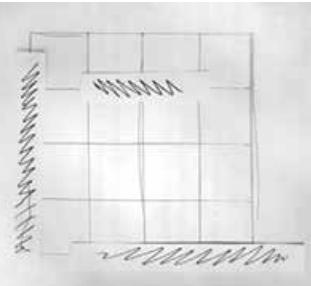
Istraživanje kompozicije prostorne intervencije

U drugom se zadatku istražuju kompozicije podnog elementa dimenzije 8x8 metara zajedno s 3 linijska elementa zidića.

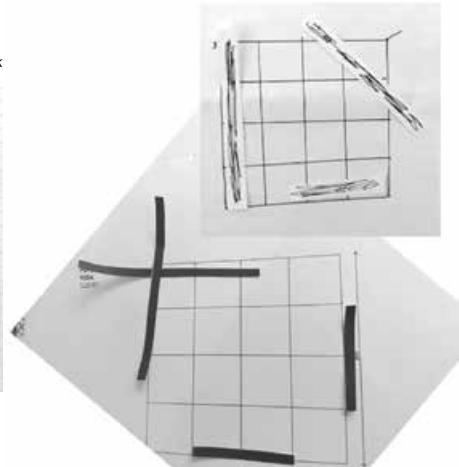
niša na travi



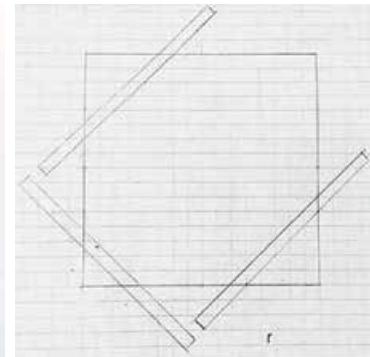
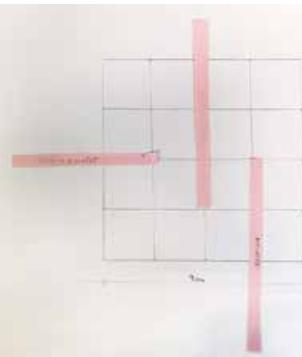
prodi gdje hoćeš



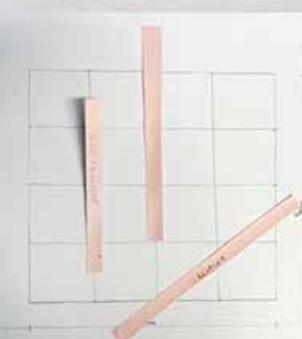
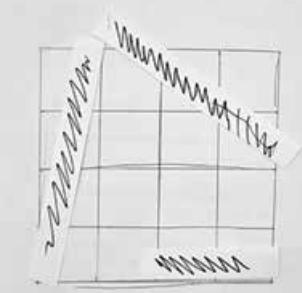
blok



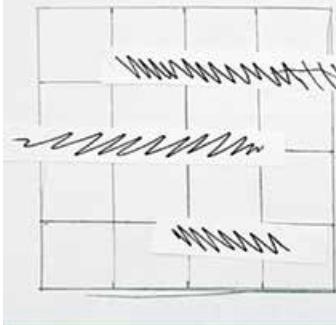
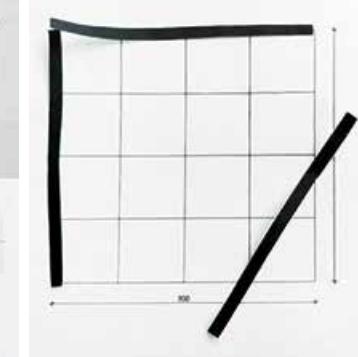
gledam dok vježbaš



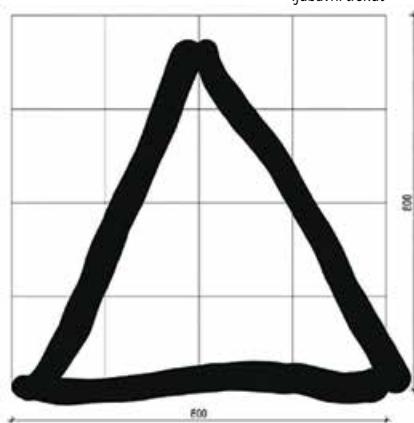
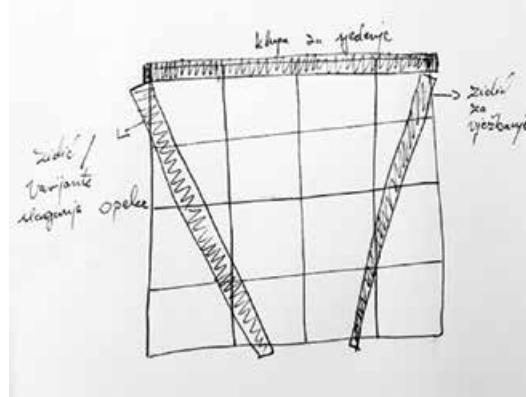
rotacija



vježbe sa smješkom

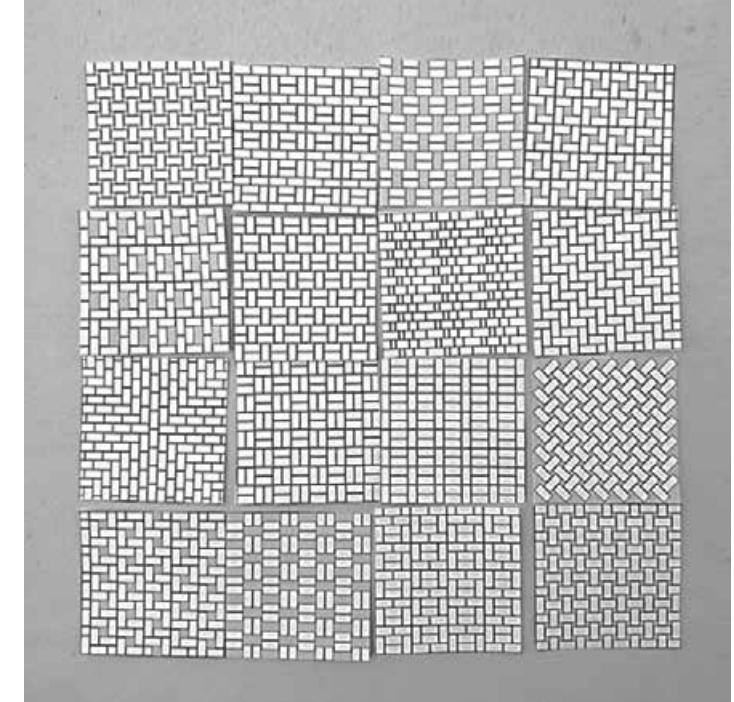
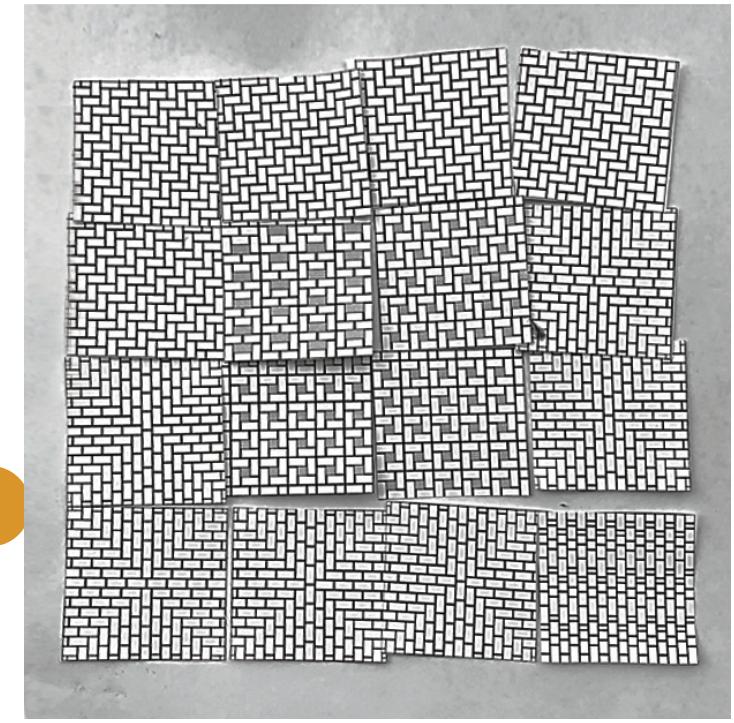
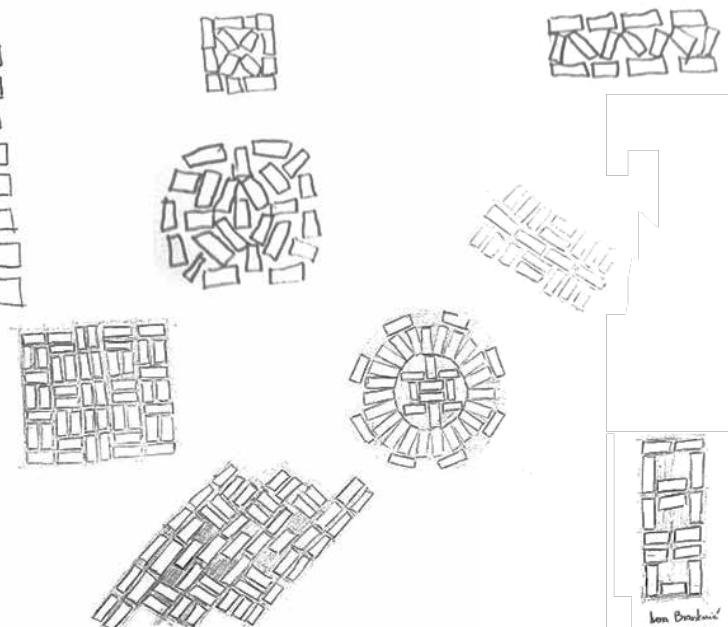
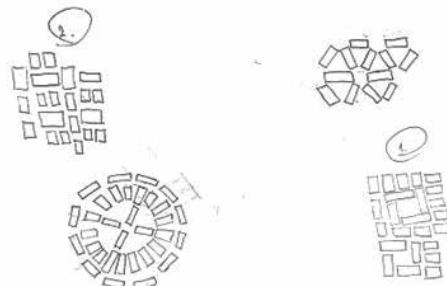
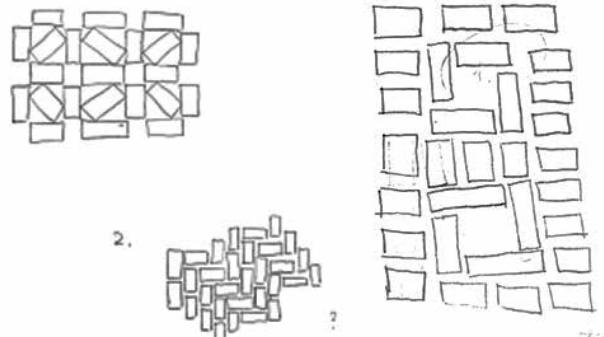
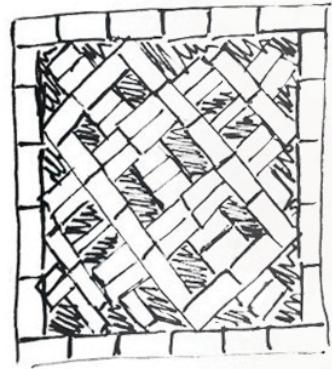
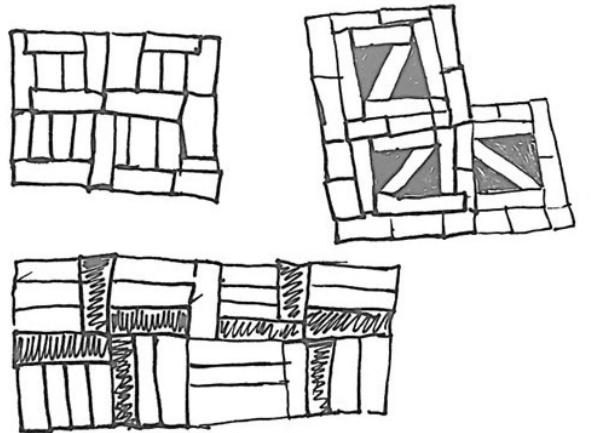


ljubavni trokut



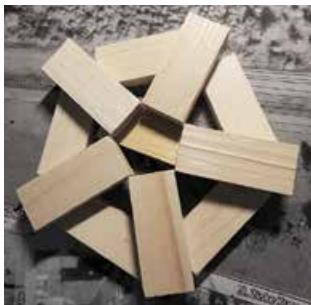
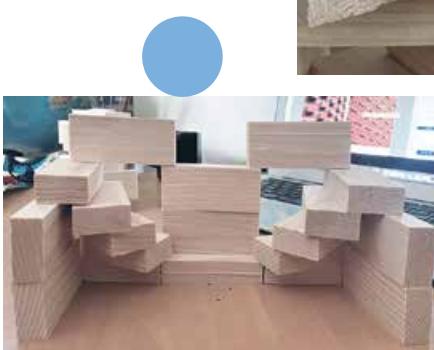
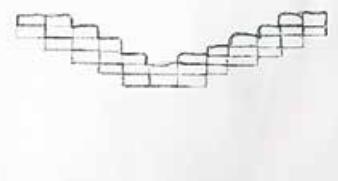
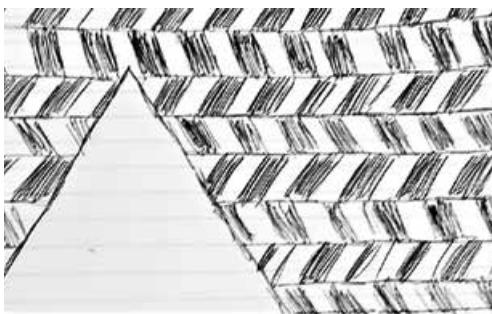
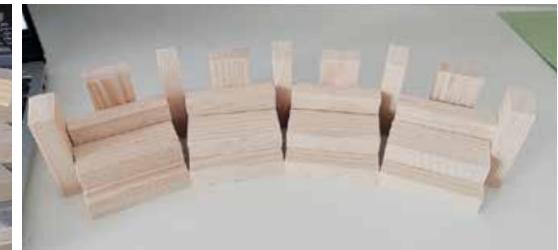
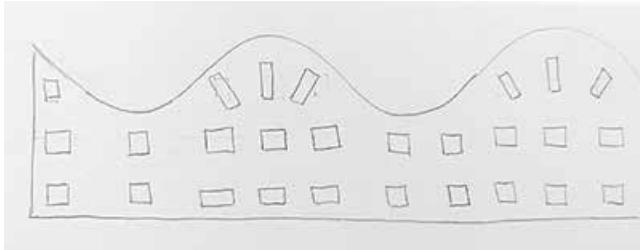
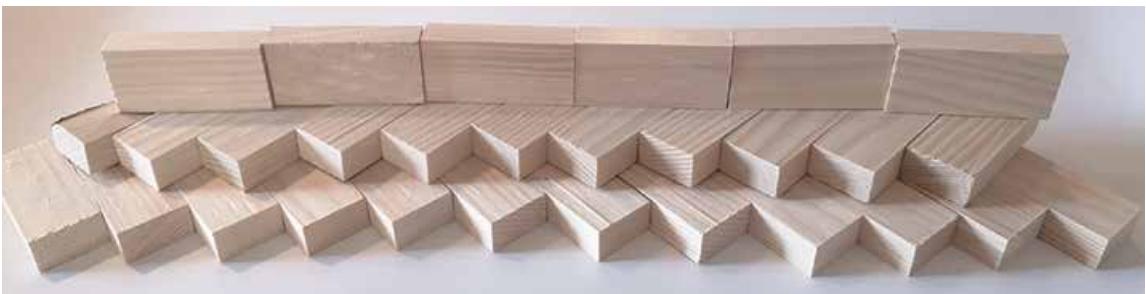
Istraživanje kompozicije podne opeke

Opeka koja se upotrebljava kao podno opločenje omogućuje velik broj varijacija uзорака slaganja što uz ornamentalne karakteristike određuje i funkcionalne raznolikosti. Crtežima i kolažima sudionici otkrivaju moguće uзорке slaganja podne opeke.



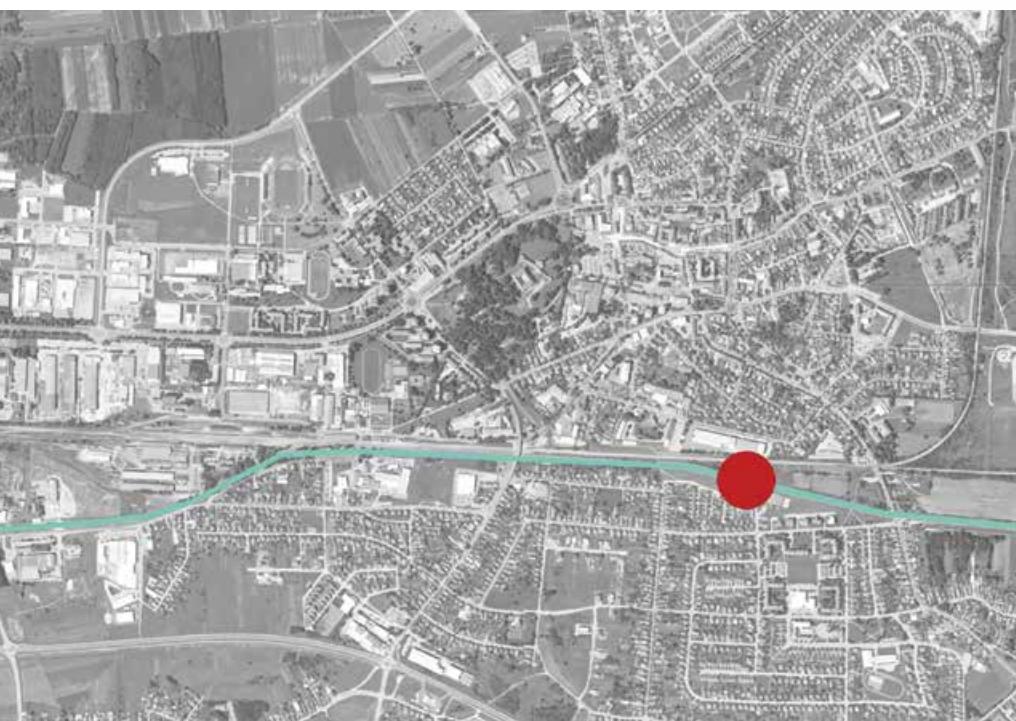
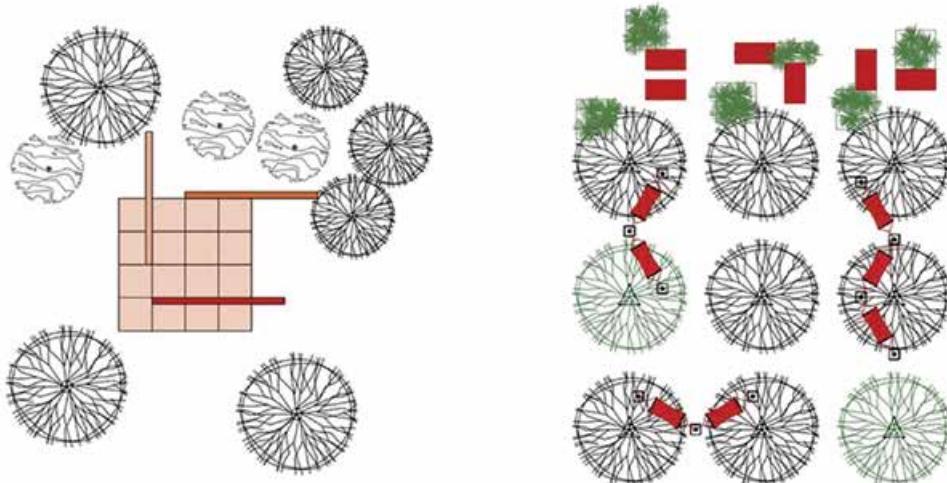
Istraživanje kompozicije elemenata od opeke

Kroz rad s malim drvenim elementima istražuju se mogućnosti slaganja trodimenzionalnih elemenata od opeke s naglaskom na vanjske javne prostore. Kao druga metoda rada korišten je crtež s podjelom na zadatke istraživanja elemenata od opeke s funkcijom sjedenja, pregrade/ograda, zidova.



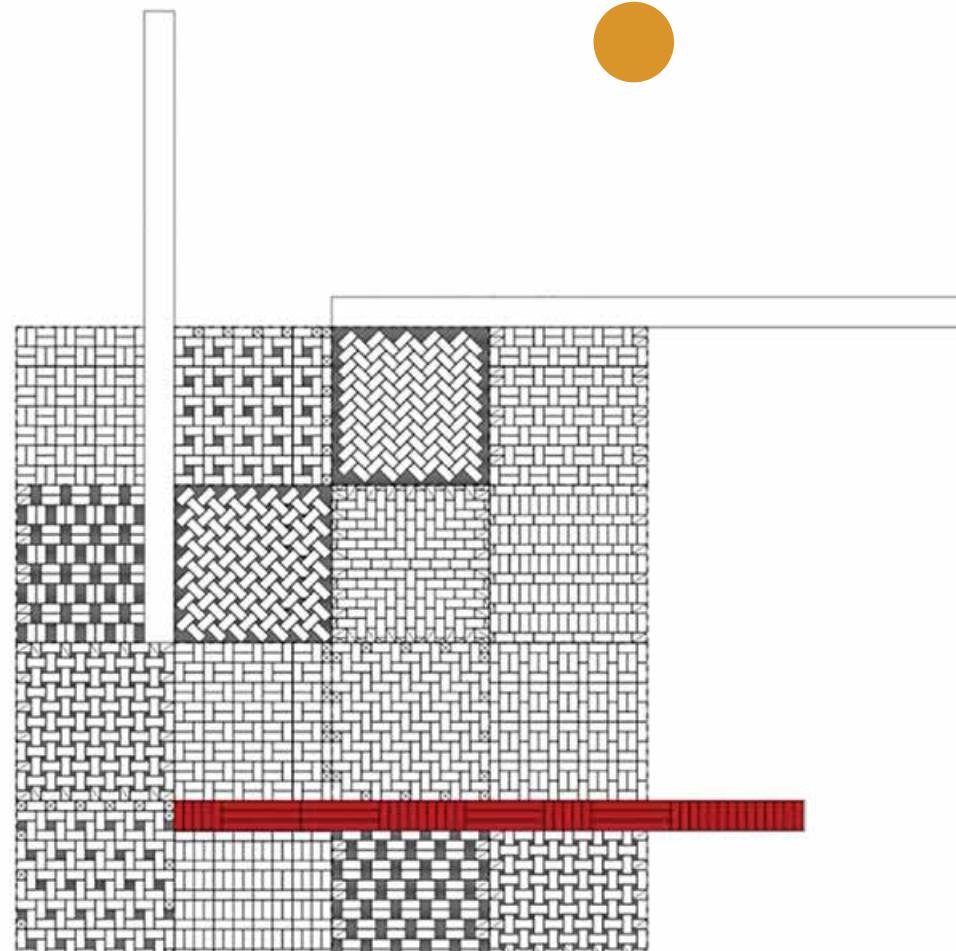
Prostorno rješenje i izvedba

U sklopu radionica nastavlja se prostorno istraživanje i izvedba na terenu. Prostorno rješenje se nadovezuje na ono izvedeno u sklopu prethodnog projekta Laboratorij arhitekture na jugu Čakovca, a sve s ciljem aktivacije i uređenja prostora uz potok Trnavu.



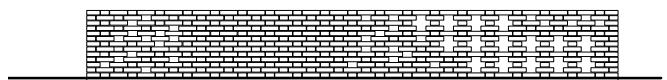
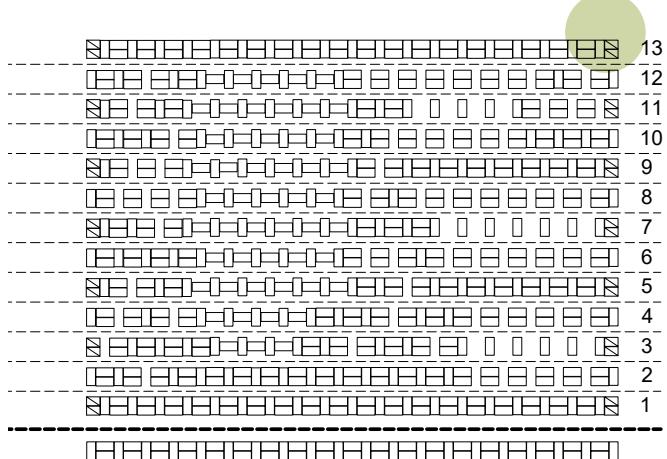
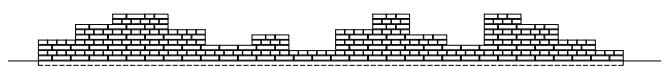
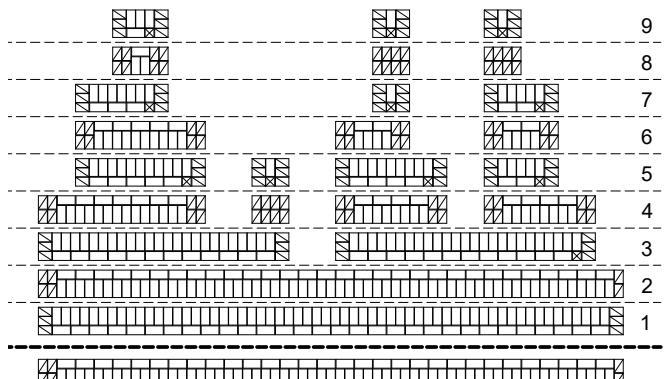
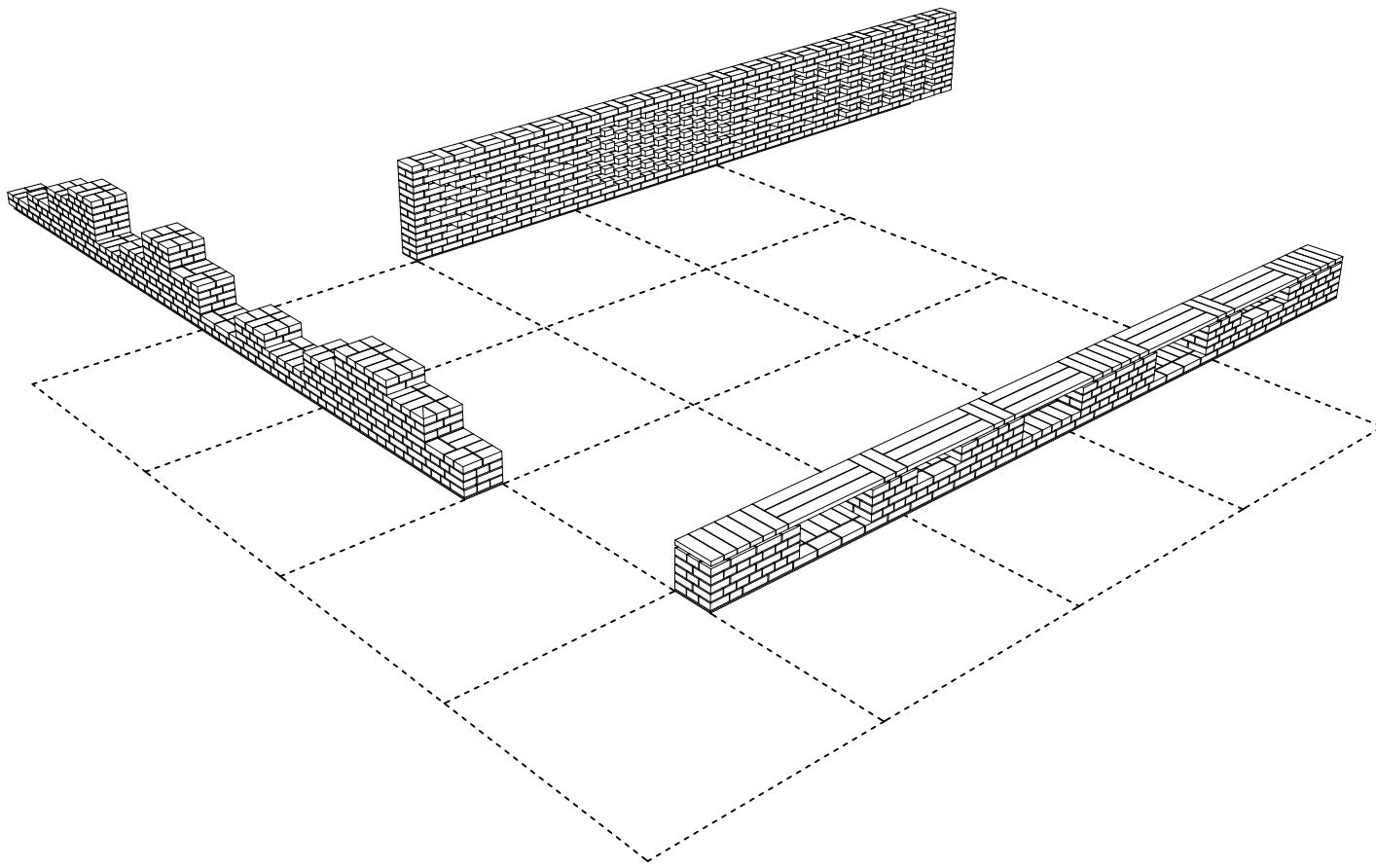
Kompozicija se sastoji od polja podne opeke dimenzije 8x8 metara u kojem se izmjenjuju raznovrsni načini slaganja opeke (16 različitih polja dimenze 2x2 m). Takvo slaganje daje dinamičnost podne plohe, ujedno je prikaz ornamentalnih mogućnosti opeke kao materijala, ali i izvedbena vježba za učenike.

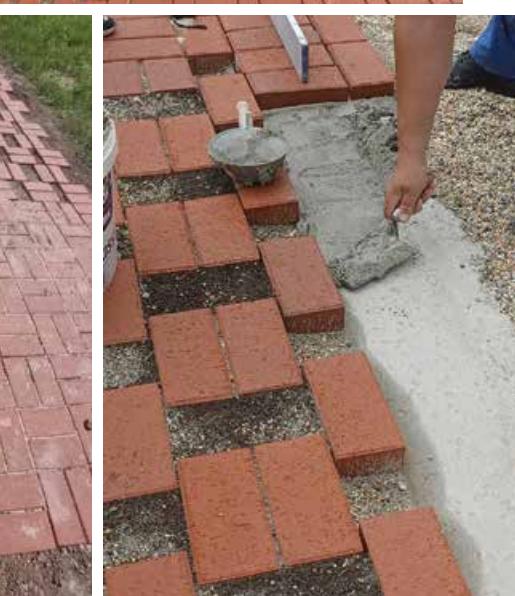
Na osnovno podno polje nadograđuju se 3 linijska elementa svaki 8m' koji dobivaju i treću dimenziju te postaju elementi za sjedenje, odmor i razne manje društvene događaje. Njihove visine variraju od podnog elementa do cca 100 cm. Variraju i vezovi i načini slaganja, te se ponegdje događaju prošupljenja kojima se elementi od opeke stapaju s okolnim prostorom. Realizirani prostor je dovoljno apstraktan da potiče istraživanje mogućnosti načina korištenja.











Što smo naučili?

Kroz niz aktivnosti u kojima su sudjelovali srednjoškolci i studenti neosporna je važnost kombinacije teorijskog i praktičnog znanja i rada, važnost razvijanja sposobnosti apstraktnog razmišljanja o prostoru te važnost graditeljskih znanja i vještina.

Značaj i korist projekata poput Poligona arhitekture može se promatrati kroz tri osnovne pozicije – pozicije sudionika, edukatora i zajednice.

Sudionici kroz edukaciju i participaciju uče o prostoru u kojem žive te nadopunjuju svoja znanja i vještine. Edukatori se povezuju s mladima, bolje sagledavaju potrebe stanovnika prostora u kojem djeluju te na taj način lakše

usmjeravaju svoj daljnji profesionalni rad bilo u udruženju arhitekata, školama, jedinicama lokalne i regionalne samouprave ili tvrtkama. Pitanja vezana uz prostor kao i edukaciju su izrazito kompleksna, tako ni mogući odgovori ne mogu biti jednoznačni, no sigurno je da će naša današnje odluke, ulaganja i način planiranja odrediti kakav ćemo prostor i zajednicu ostaviti budućim generacijama. Ovakvi mali edukacijski projekti doprinos su značajnijim prostornim i društvenim promjenama te stvaraju kvalitetniju suradnju između škola, fakulteta, udruženja arhitekata, jedinica lokalne i regionalne samouprave i stanovnika. Time cijelokupna zajednica može lakše i snažnije djelovati u smjeru zajedničkog poboljšanja.





Korisnik: Udrženje arhitekata Međimurja

Bana J. Jelačića 22, Čakovec / www.uam.hr

Projektni partner: Grad Čakovec

Ukupna vrijednost projekta: 469.280,00 kn

– bespovratna sredstva osigurana iz Europskog socijalnog fonda (398.888,00 kn) i Ministarstva kulture i medija iz Državnog proračuna RH (70.392,00 kn)

Razdoblje provedbe projekta: 12 mjeseci
(15. 6. 2021. – 15. 6. 2022.)

www.polygonarhitekture.org

facebook: @PoligonArhitekture

e-mail: info@polygonarhitekture.org



UDRUŽENJE
ARHITEKATA
MEĐIMURJA



GRAD
ČAKOVEC



Republika
Hrvatska
Ministarstvo
kulturnih
i medija
Republic
of Croatia
Ministry
of Culture
and Media



Nacionalna
zaklada za
razvoj
civilnoga
društva

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.

Sadržaj brošure isključiva je odgovornost Udrženja arhitekata Međimurja.



Organizacija informativnih i edukativnih događaja sufinancirana je u okviru Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali, iz Europskog socijalnog fonda. / www.strukturfondovi.hr / www.esf.hr